

In Memoriam Mevrouw J.A. Lap-Beerman

* 22-10-1904 † 5-2-1977

Zaterdagmorgen 5 februari bereikte ons het droeve bericht dat Mevrouw Lap, die nacht om drie uur was overleden. Altijd bedrijvig als ze was, en dit gepaard aan haar goed verzorgd en jeugdig uiterlijk, zonder ook ooit noemenswaardig ziek te zijn, deed niets er op wijzen dat we haar zo plotseling als redactielid zouden moeten missen. Nog op 21 januari j.l. bezocht ze namens onze vereniging, de lezing van de Heer Houtman te Amersfoort. Op 24 en 25 september 1976 vertegenwoordigde ze onze vereniging bij de viering van het 25-jarig jubileum van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland. In dezelfde kwaliteit was ze aanwezig bij het afscheid van Dr. A.A. Thiadens op 30 oktober 1975. Ze hield veel van klassieke muziek en kon prachtig handwerken. Een zich langzaam ontwikkelende staar deed haar haastig nog borduurwerken afmaken uit vrees het later niet goed meer te kunnen zien. Het euvel dat ze zorgvuldig geheim hield maakte het haar ook niet meer mogelijk een 2e cursus oud schrift te volgen. Ze bezocht alle mogelijke lezingen maar voornamelijk op archeologisch, historisch en geologisch gebied. Was lid van vele verenigingen op natuurbeschermingsgebied en kocht ook alles wat hierover gepubliceerd werd. De meeste musea in binnen- en buitenland kende ze. Ieder voorwerp werd dan aandachtig bekeken en nog na jaren kon ze precies vertellen wat er in zo'n collectie te zien was. Op excursies was ze een beminnelijke, gezellige en bescheiden figuur, die intens genoot van al het schoons dat de schepping haar bood. Ze nam deel aan de excursies van onze vereniging naar Tecklenburg, Schleddehausen, Springe am Deister, Königslutter, Hannoversch Münden, Bad Münster am Stein, Mayen en Sleeswijk Holstein. Ook bezocht ze de beide vuursteencongressen te Maastricht. Voor onze vereniging vertaalde ze belangrijke artikelen uit het Deens. Een zeer boeiend artikel van haar hand, treft men in dit nummer aan. Haar gezellige woning te Huis ter Heide was opgepropt met boeken en herinneringen. Haar beide zoons verzochten ons nog iets over de herinneringen te mogen vertellen. Daar die haar vele vrienden en kennissen dit ongetwijfeld zeer op prijs zullen stellen geven wij hieronder daartoe gaarne de gelegenheid.

W.F. Anderson

Jannetje Antonia Beerman werd op 22 oktober 1904 geboren te Bussum als oudste van het gezin van de boekhandelaar Beerman en echtgenote met nog drie zusters en een broer. Het gezin verhuisde al spoedig naar Amsterdam waar een boekwinkel werd geopend in de 1e Constantijn Huygensstraat 115.

Op jeugdige leeftijd verloor ze haar zo zeer geliefde Moeder toen deze in 1918 aan de gevolgen van de Spaanse griep bezweek. Voor het 14-jarig meisje was het toen afgelopen met spelen en leren. Haar Vader nam haar van de H.B.S. en ze moest zo goed en zo kwaad als het ging de zorg voor het huishouden op zich nemen. Voor een leergierig kind als ze was, was dit een bittere teleurstelling maar geen handicap.

Na enkele jaren hertrouwde haar vader. Voor haar brak toen weldra het moment aan om op eigen benen te gaan staan. Haar eerste werkkring was op het kantoor

van de Rijksverzekeringsbank te Amsterdam. Het dorre kantoorleven was echter niets voor haar en na korte tijd kwam ze in opleiding als leerling verpleegster. Met gemak haalde ze de benodigde diploma's en bleek weldra een uitstekende en geliefde kracht. Niet lang na haar vaste aanstelling ontmoette ze Dirk Cornelis Lap, juridisch student aan de Rijksuniversiteit te Leiden, die net aan het afstuderen was. Hun genegenheid voor elkaar leidde al spoedig tot het huwelijk, dat in 1926 voltrokken werd.

De jonge Mr. in de rechten had intussen een betrekking aanvaard bij het toenmalige Nederlandsch-Indische Gouvernement als surnumerair bij de Belastingen. Hun eerste huwelijksjaren woonden ze resp. te Soerabaja, Kediri en Rembang. In 1930 werd hun eerste zoon te Rembang geboren. Na nog weer eens overgeplaatst te zijn ging het jonge gezin voor het eerste Europese verlof in 1932 naar Nederland. Na terugkeer van dit verlof gingen ze te Palembang wonen waar haar man inmiddels tot Inspecteur van Belastingen was benoemd. In 1936 werd hun tweede zoon daar geboren.

Kort voor het uitbreken van de 2e wereldoorlog, voorjaar 1939 ging het gezin voor de tweede keer met verlof naar Europa. Na enkele heerlijke maanden te Stresa, Locarno en Mürren werd Nederland bezocht. Het zou voor haar man de laatste maal zijn. Na het uitbreken van de vijandelijkheden tussen Engeland en Frankrijk enerzijds en Duitsland anderzijds keerde de familie met de 'Dempo' van de Rotterdamse Lloyd via Kaap de Goede Hoop terug naar het toen veilig

geachte Nederlandsch-Indië. Haar man was inmiddels benoemd aan de Inspectie te Malang, een verrukkelijk bergstadje in O-Java.

Eind 1941 werd haar man opnieuw overgeplaatst, ditmaal naar Menado op Noord Celebes, een belangrijke promotie daar hij hoofd van de afd. Minahassa werd. Helaas mocht hij slechts kort hiervan genieten want inmiddels was ook de oorlog in het Verre Oosten uitgebroken. Op 11 januari 1942 landden de Japanners te Menado. Nog diezelfde nacht werd haar man door Japanse stóottroepen op beestachtige wijze om het leven gebracht zonder dat hiertoe een enkele aanleiding was. Dit lot overkwam verscheidene Nederlanders ook in diezelfde nacht.

Onwetend van wat haar man was overkomen vluchtte ze met haar twee kinderen de bevolkingstuinen in maar na enkele dagen volgde de gevangenneming en opsluiting. Een half jaar later vernam ze pas wat er gebeurd was met haar man, hoewel dit feit van het begin af aan bekend was bij de kampleiding. Drie en een half jaar ondergingen zij en haar zonen de verschrikkingen van het kampleven, tot net op tijd de Amerikaanse aanval op Japan een einde aan de oorlog maakte en tevens haar leven redde. Bijna stervende – ze lag al op de zaal waarvandaan je alleen tussen zes planken werd weggedragen – werd ze met haar twee kinderen en het grootste gedeelte van de overige kampbewoners met het Australische Korvet 'Rock-Hampton' naar de geallieerde Marinebasis Morotai bij Halmahera gebracht. De liefdevolle verpleging door Australische nurses en doctoren en niet te vergeten haar ontombare wil om te leven, haalden er haar weer bovenop al zou ze de rest van haar leven blijven lijden aan de lichamelijke en geestelijke gevolgen van de oorlog. Voor verder herstel in Australië kwam ze door omstandigheden niet in aanmerking. In de maand februari 1946 stapte ze in Amsterdam van de 'Johan van Oldenbarnevelt' aan land, beverig van uitputting met 2 kinderen, een koffertje met vodden en een klein kistje met beschimmelde boeken, treurig restant van de eens zo grote bibliotheek van haar man. In Nederland, ook totaal uitgeplunderd, was weinig begrip voor al het leed in Indië geleden, men was te zeer met eigen zorgen vervuld vanzelfsprekend. Geen gemakkelijke taak om daar in alleen de weg weer te vinden. De kampjaren waren aan haar kinderen ook niet ongemerkt voorbijgegaan en het waren dan ook allerminst lievertjes.

Niet tevreden met alleen maar de dagelijkse zorgen van opvoeding en huishouding verdiepte ze zich al spoedig in allerlei aspecten van kunst, archeologie, geologie en kerkelijk leven. De hobbies en interesses van haar zonen hadden haar levendige belangstelling. Er was weinig waar ze zich niet voor interesseerde en tot haar dood stond ze open voor steeds weer nieuwe dingen. In 1950 maakte ze voor het eerst weer een buitenlandse reis naar Kopenhagen. Het gevolg van deze reis was, dat ze, een in het interneringskamp begonnen studie Deens weer opnam en met loffelijk resultaat tot een goed einde bracht. Ze schreef en sprak vloeiend Deens en las en verstond Noors. Ook haar archeologische interesse kreeg door deze reis een geweldige impuls. Ze zou nog diverse malen terugkeren naar Denemarken, het laatst nog in 1976 en kende vele musea daar beter dan de meeste Denen. Op vrijdag 4 februari j.l. werden haar zonen opgeschrikt, door een opletende buurvrouw met de mededeling dat het huis gesloten bleef en ze niet werd opengedaan ondanks herhaaldelijk kloppen.

Haar zonen troffen haar nog levend aan, maar haar kaarsje was opgebrand. Door een hersen-embolie overleed ze in de nacht van 4 op 5 februari in het ziekenhuis de Lichtenberg te Amersfoort, gelukkig zonder geleden te hebben. Aan een lang en welbesteed leven is een eind gekomen maar met dankbaarheid zullen we altijd aan Moeder blijven terugdenken. Ze heeft met recht gewoekerd met de talenten die haar gegeven waren.

23 februari 1977

B.C.W. Lap en J.R. Lap